

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΥΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ – ΕΠΕΑΕΚ

- Άξονας Προτερ.:** Προώθηση & Βελτίωση της εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης
- Μέτρο:** Αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης
- Κωδικός Έργου:** 111004
- Τίτλος Έργου:** ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΓΛΩΣΣΟΜΑΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΑΠΘ
- Ανάδοχος Έργου:** Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Φορέας Επίβλεψης:** Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Κωδικός Υποέργου:** **02**
- Τίτλος Υποέργου:** **Ετοιμασία Οργάνων Μέτρησης για την Ιταλική Γλώσσα**
- Υπεύθυνος Υποέργου:** Αντώνης Τσοπάνογλου (Καθηγητής της Διδακτικής των Γλωσσών, Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας)
- Πακέτο εργασίας:** **05 (Εκπόνηση Εργαλείων για τη Βαθμολόγηση 'Ανοικτών' Ερωτημάτων)**
- Παραδοτέο:** **09 (Οδηγίες αξιολόγησης γραπτού λόγου)**

Θεσσαλονίκη, 30 Απριλίου 2008

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	3
2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΤΟ ΚΕΠΑ.....	10
2.1. Ποιοτικά κριτήρια	10
2.2. Ποσοτικά κριτήρια.....	11
3. ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ	13
3.1. Διαδικασία βαθμολόγησης	13
3.2. Χρησιμοποιούμενα όργανα	15
4. ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΜΕΝΩΝ ΓΡΑΠΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ	20
5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ	28

1. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Πριν από την έκθεση των κριτηρίων και διαδικασιών (που περιλαμβάνουν και τα χρησιμοποιούμενα όργανα ή εργαλεία) για τη βαθμολόγηση της ελεύθερης ή αποκλίνουσας παραγωγής λόγου, γραπτού και προφορικού, είναι χρήσιμο να γίνουν κάποιες διευκρινίσεις ως προς τους απαραίτητους όρους-έννοιες που αποτελούν το θεωρητικό πλαίσιο στο οποίο κινήθηκε η ομάδα ειδικών που υλοποίησε το παρόν Πακέτο Εργασίας.

Στην περίπτωση της εκπαιδευτικής αξιολόγησης, όπως και στην περίπτωση κάθε ποιοτικής έρευνας, ένα σημαντικό ζήτημα είναι η επίτευξη όσο γίνεται περισσότερο αξιόπιστης *ποσοτικοποίησης* (quantification) των δεδομένων.

Οι βασικοί τρόποι μετατροπής πληροφορίας που έχει ποιοτικό χαρακτήρα (ο λόγος που παράγουν οι εξεταζόμενοι είναι καθαρά ποιοτική πληροφορία) σε πληροφορία ή δεδομένα με ποσοτικό χαρακτήρα (η βαθμολογία που προκύπτει έχει ποσοτικό χαρακτήρα) είναι δύο: η κωδικοποίηση-κωδικογράφηση και η αρίθμηση.

Μεταξύ των όρων κωδικοποίηση και κωδικογράφηση γίνεται συχνά σύγχυση, γι' αυτό επιβάλλεται ορισμός τους. *Κωδικοποίηση* (codification) θεωρείται εδώ η διαδικασία καθορισμού ενός κώδικα, δηλαδή η δημιουργία κανόνων και η τακτοποίησή τους σε μια σειρά ή/και σε ιεραρχία. Ενώ *κωδικογράφηση* (coding) θεωρείται η διαδικασία εφαρμογής των κανόνων του κώδικα για τη δημιουργία ενός μηνύματος ή για τη μετακωδικοποίησή του.

Ένα συγκεκριμένο παράδειγμα κωδικοποίησης και κωδικογράφησης θα κάνει τους όρους σαφέστερους. Έστω ότι μετά την αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών του, ένας εκπαιδευτικός οργανισμός που έχει 10 κέντρα ξένων γλωσσών στο λεκανοπέδιο της Αττικής αποφασίζει να κάνει ανάλυση των λαθών που εμφανίστηκαν στην ελεύθερη παραγωγή γραπτού λόγου, που συνήθως ονομάζεται «έκθεση», ακόμη κι όταν δεν είναι. Η ερευνητική αυτή εργασία, που γίνεται με προοπτική την ενδεχόμενη τροποποίηση του προγράμματος που εφαρμόζεται σε όλα τα κέντρα του, ανατίθεται σε δύο δασκάλους, που είναι μέλη του προσωπικού του οργανισμού.

Οι δάσκαλοι-ερευνητές, αφού επιλέξουν ένα δείγμα των γραπτών των μαθητών, πρέπει να αποφασίσουν ποια λάθη θα εντοπίζουν, πώς θα τα κατηγοριοποιούν (δηλαδή ποια τυπολογία λαθών θα υιοθετήσουν), και με ποιο τρόπο θα «μαρκάρουν» και θα τακτοποιούν τα λάθη. Το μαρκάρισμα μπορεί να γίνει είτε με διαφορετική υπογράμμιση για κάθε είδος λάθους (οπότε κάθε τύπος υπογράμμισης «συμβολίζει» έναν τύπο λάθους), είτε με ενιαία υπογράμμιση που συνοδεύεται από έναν αριθμό. Έστω ότι αποφασίζουν, συμβατικά, πως με τον αριθμό 11 θα μαρκάρονται τα λάθη μορφολογικού επιπέδου που οφείλονται σε παρεμβολή ή διαγλωσσική υπεργενίκευση, με τον 12 αυτά που αφορούν

πάλι το μορφολογικό επίπεδο και οφείλονται σε ενδογλωσσική υπεργενίκευση, με τον κωδικό ή συμβολικό αριθμό 21 αυτά που είναι σχετικά με το λεξιλογικό ή το σημασιολογικό επίπεδο και οφείλονται σε διαγλωσσική υπεργενίκευση, και ούτω καθεξής. Αυτή η εργασία λήψης αποφάσεων είναι η κωδικοποίηση.

Σε επόμενο στάδιο οι ερευνητές πρέπει να πάρουν ένα προς ένα τα γραπτά του δείγματος να τα διαβάσουν προσεκτικά και να μαρκάρουν τα λάθη σύμφωνα με τους κανόνες που είχαν ορίσει. Αυτή η εργασία είναι η κωδικογράφηση.

Η ετοιμασία εργαλείων για τη βαθμολόγηση των εξεταζομένων, βάσει του προφορικού ή του γραπτού λόγου που παρήγαγαν, είναι κατά βάση μια διαδικασία κωδικοποίησης. Ενώ η χρήση των εργαλείων αυτών στα εξεταστικά (προφορικός λόγος) και τα βαθμολογικά (γραπτός λόγος) κέντρα, είναι η διαδικασία της κωδικογράφησης.

Στο παράδειγμα ανάλυσης λαθών που πήραμε, οι ερευνητές θα θεωρήσουν φυσικά απαραίτητο να καταμετρήσουν ή αριθμήσουν τα λάθη κάθε τύπου, δηλαδή να δουν ποια είναι η συχνότητα εμφάνισης κάθε κωδικού αριθμού ή κάθε είδους υπογράμμισης. Κι αυτό μπορεί να γίνει χωριστά για γραπτά μαθητών πρώτου, δεύτερου, τρίτου, κτλ., επιπέδου ή μαθητών που χρησιμοποίησαν το ένα ή το άλλο από τα δύο διδακτικά υλικά που, ενδεχόμενα, χρησιμοποιούνται από τον οργανισμό, κτλ.. Αυτή η αρίθμηση θα επιτρέψει τη σύνταξη πινάκων ή/και διαγραμμάτων και την περαιτέρω στατιστική επεξεργασία για ανίχνευση σχέσεων, δουλειές που, με τη σειρά τους, θα επιτρέψουν την ερμηνεία των δεδομένων, την εξαγωγή συμπερασμάτων και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με το πρόγραμμα διδασκαλίας, τη χρήση των διδακτικών υλικών, κτλ.

Από αυτό το παράδειγμα πρέπει να έγινε ήδη φανερό ότι η κωδικοποίηση και η κωδικογράφηση από μόνες τους δεν αρκούν για την ποσοτικοποίηση της ποιοτικής πληροφορίας, αφού ο αριθμός 21, για παράδειγμα, δίπλα ή κάτω από ένα λεξιλογικό λάθος που οφείλεται σε διαγλωσσική υπεργενίκευση δεν εκφράζει ποσότητα, δεν είναι ποσοτική πληροφορία, αλλά ποιοτική. Γι' αυτό και δεν είναι επιτρεπτό να γίνει οποιαδήποτε αριθμητική πράξη με αυτό το νούμερο. Τα νούμερα, αντίθετα, που προκύπτουν από την αρίθμηση εκφράζουν ποσότητα και επιτρέπουν οποιαδήποτε στατιστική επεξεργασία.

Στην αξιολογική έρευνα η συνηθέστερη και σημαντικότερη προσπάθεια ποσοτικοποίησης είναι αυτό που οι εκπαιδευτικοί ονομάζουν *βαθμολόγηση* (marking, scoring). Η βαθμολόγηση είναι έκφραση της αξιολογικής κρίσης του δασκάλου (που προέκυψε από ανάλυση ποιοτικών πληροφοριών, και πιο συγκεκριμένα από εφαρμογή τακτικής κλίμακας κατά την παρατήρηση ποιοτικής μεταβλητής) με μορφή αριθμού που δηλώνει, έστω και κατά προσέγγιση, ποσότητα.

Η πρώτη εκτελεστική φάση της αξιολόγησης της *επίδοσης* (achievement) και της γλωσσικής *επάρκειας* (proficiency) είναι η στιγμή κατά την οποία οι μαθητές «δίνουν» την εξέταση, γράφουν το διαγώνισμα.

Η δεύτερη εκτελεστική φάση είναι η διόρθωση των γραπτών και η βαθμολόγησή τους. Σ' αυτή τη φάση, κατά παράδοση, ο δάσκαλος υπογραμμίζει ή διορθώνει τα λάθη,

αποφασίζει για κάθε πόσα λάθη θα αφαιρεί μια μονάδα και από τον υψηλότερο δυνατό βαθμό βγάζει τόσες μονάδες όσες έχουν συγκεντρωθεί από το σύνολο των λαθών. Η παραδοσιακή αυτή διαδικασία έχει δεχτεί έντονη κριτική, τα κύρια σημεία της οποίας είναι τρία και εξετάζονται παρακάτω.

Μια προσεκτική μελέτη της φύσης των φυσικών ή ιστορικών ομιλούμενων γλωσσών αποκαλύπτει ότι είναι δύσκολο να βρει κανείς μια μορφή της ξένης γλώσσας που να θεωρηθεί σαν μόνη «σωστή», έτσι ώστε κάθε διαφοροποίηση του λόγου των μαθητών από αυτή τη μορφή να θεωρείται σαν «παράβαση» και να τιμωρείται με αφαίρεση μονάδων. Με άλλα λόγια, οι γλώσσες δεν είναι σταθεροί κώδικες με μία μόνο μορφή και με ένα μόνο σύνολο ομόφωνα αποδεκτών κανόνων, αλλά πολύμορφοι κώδικες που διαφοροποιούνται λίγο ή πολύ ανάλογα με τις παραμέτρους «χρόνος», «τόπος», «κοινωνικός ρόλος» των χρηστών της γλώσσας, κτλ. Κάθε συνδυασμός αυτών των παραμέτρων δίνει μία διαφορετική «ποικιλία» γλώσσας. Κάτι που έγραψε ένας μαθητής μπορεί να μη συναντιέται σε καμιά ποικιλία μιας συγκεκριμένης γλώσσας και να αποτελεί πράγματι λάθος. Κάτι άλλο, όμως, μπορεί να συναντιέται σε κάποια ποικιλία, αλλά όχι σε όλες: πώς θα το αντιμετωπίσουμε; Το πρόβλημα αυτό, βέβαια, δεν απασχολεί όποιον υιοθετεί την παραδοσιακή αντιμετώπιση του λάθους γιατί θεωρεί σαν μόνη «σωστή» ποικιλία γλώσσας αυτήν που κάποιο εγχειρίδιο γραμματικής περιγράφει. Όταν συμβαίνει αυτό, όταν δηλαδή η παράβαση των κανόνων μιας και μοναδικής γραμματικής (που δε λαμβάνει υπόψη της, βέβαια, ποτέ όλες τις ποικιλίες) θεωρείται αυτόματα λάθος, λέμε ότι ο δάσκαλος έχει *ρυθμιστική* ή *κανονιστική* (normative) στάση, θέλει δηλαδή να ρυθμίσει τη γλωσσική συμπεριφορά των μαθητών σύμφωνα με κάποιο πρότυπο.

Το δεύτερο σημείο στο οποίο η παραδοσιακή διαδικασία διόρθωσης και βαθμολόγησης των κειμένων ή ασκήσεων των μαθητών δέχτηκε κριτική, είναι σχετική με το «βάρος» ή τη σημασία ή τη σοβαρότητα των λαθών. Ακόμη κι αν αποφασιστεί ότι κάτι που είπε ή έγραψε ένας μαθητής στην ξένη γλώσσα δεν θα είχε ποτέ ειπωθεί ή γραφτεί από κάποιον *φυσικό ομιλητή* (native speaker) της γλώσσας αυτής και είναι επομένως λάθος, είναι άραγε σκόπιμο να του δίνουμε κάθε φορά την ίδια σημασία; Η άποψη των σύγχρονων γλωσσοδιδασκτολόγων είναι πως όχι: υπάρχουν λάθη που είναι ασήμαντα, γιατί δεν ενοχλούν σχεδόν καθόλου την επικοινωνία, κι άλλα που είναι σοβαρά, γιατί οδηγούν σε παρανόηση ή σε πλήρη αποτυχία της επικοινωνίας.

Η τρίτη και τελευταία κριτική που θα αναφερθεί εδώ είναι αυτή που λέει ότι η όλη διαδικασία εντοπισμού των λαθών και η τιμωρία τους είναι από παιδαγωγική άποψη σφαλερή και πρέπει να εγκαταλειφθεί: τα λάθη αποτελούν σχεδόν πάντα φυσική και χρήσιμη προϋπόθεση της μάθησης κι επομένως δεν πρέπει να τα «ποινοκοποιούμε». Κατά τη διόρθωση των γραπτών θα πρέπει, αντίθετα, να ψάχνουμε να βρούμε τα «σωστά» και να προσθέτουμε μονάδες, αντί να ψάχνουμε τα «λάθη» και να αφαιρούμε.

Επειδή η αξιοπιστία του παραπάνω τρόπου βαθμολόγησης αποδείχτηκε πολύ χαμηλή, οι ειδικοί επεδίωξαν την κατασκευή εντύπων, που συχνά ονομάζονται και σχάρες (grids), για να βοηθηθεί ο εξεταστής ή βαθμολογητής να μετατρέψει τα ποιοτικά δεδομένα που έχει στη διάθεσή του σε ποσοτικά.

Η συνηθέστερη μορφή σχάρας είναι αυτή που υποδιαιρεί την επικοινωνιακή ικανότητα του μαθητή (ή όποιον άλλο γενικό στόχο καταγράφεται στο πρόγραμμα) σε επιμέρους δεξιότητες και προβλέπει ένα μέγιστο αριθμό μονάδων που μπορεί να αποκτήσει ο μαθητής, ο οποίος αριθμός είναι υποδιαίρεση της μέγιστης δυνατής βαθμολογίας. Για να γίνει αυτό κατανοητό αντιγράφω τρεις σχάρες που έχουν στο παρελθόν χρησιμοποιηθεί για τη βαθμολόγηση της ελεύθερης παραγωγής γραπτού ή/και προφορικού λόγου από βαθμολογητές στο σύστημα πιστοποίησης που είναι γνωστό ως PALSO.

	Communication	Language	Pronunciation
EXCELLENT	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
VERY GOOD	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
GOOD	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
PASS	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
NARROW FAIL	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
TOTAL FAIL	☐	☐	☐
	☐	☐	☐

Η επόμενη σχάρα έχει κατασκευαστεί με την ίδια βασική λογική, αλλά εστιάζει σε τέσσερις αντί για τρεις μεταβλητές:

Lecture	Compréhension globale	Expression orale	Conversation sur le contenu du texte
		10 ☐	
		9 ☐	
		8 ☐	
		7 ☐	
		6 ☐	
5 ☐	5 ☐	5 ☐	5 ☐
4 ☐	4 ☐	4 ☐	4 ☐
3 ☐	3 ☐	3 ☐	3 ☐
2 ☐	2 ☐	2 ☐	2 ☐
1 ☐	1 ☐	1 ☐	1 ☐

Και η επόμενη είναι ποικιλία του ίδιου τύπου σχάρας, δηλαδή έχει γίνει με την ίδια λογική, μόνο που στα τέσσερα χαρακτηριστικά του λόγου του μαθητή στα οποία εστιάζει δίνει το ίδιο ακριβώς ειδικό βάρος, πράγμα που δε συνέβαινε στην προηγούμενη σχάρα:

Competenza articolatoria	Competenza linguistica: lessico	Competenza linguistica: morfisintassi	Competenza sociolinguistica: strategie del discorso
5 ○	5 ○	5 ○	5 ○
4 ○	4 ○	4 ○	4 ○
3 ○	3 ○	3 ○	3 ○
2 ○	2 ○	2 ○	2 ○
1 ○	1 ○	1 ○	1 ○

Και στις τρεις παραπάνω περιπτώσεις ο εξεταστής καλείται, αφού εκφράσει την αξιολογική του κρίση για την κάθε επιμέρους ικανότητα του εξεταζόμενου (Pronunciation, Expression orale, Competenza linguistica: lessico), να κάνει πρόσθεση για να καταλήξει σε ένα βαθμό.

Πολύ βελτιωμένη μορφή εντύπου είναι αυτή που εμφανίζεται στον επόμενο πίνακα. Αν και εκ πρώτης όψεως φαίνεται να εντάσσεται στην ίδια λογική, έχει την ουσιαστική διαφορά πως για την κάθε μεταβλητή (για παράδειγμα, «contenu [capacité de se référer au sujet]» προβλέπει πέντε άλλες, αναλυτικότερες, που μπορούν να πάρουν μία από τις τρεις τιμές: 0 ή 1 ή 2. Ο βαθμολογητής, επομένως, καλείται να εκφράσει μίαν αξιολογική κρίση για κάθε επί μέρους μεταβλητή (για παράδειγμα, «il donne des informations sur le sujet», «Il exprime son opinion sur le sujet», κτλ.) της μεταβλητής «contenu». Αυτό κάνει τη σκάρα όργανο μεγαλύτερης ακρίβειας, αλλά και περισσότερο δύσχρηστο, ιδιαίτερα στα χέρια μη πεπειραμένου βαθμολογητή, αφού, τελικώς, οι μεταβλητές που πρέπει να παρατηρήσει είναι συνολικά 20.

Nom et prénom du candidat:

L'examineur coche, en regard de chaque critère d'évaluation, la case qui lui semble le mieux correspondre aux performances du candidat.

• 0 = absence de capacité • 1 = capacité moyenne • 2 = capacité avérée

	0 1 2	Contenu (capacité de se référer au sujet)
	☐ ☐ ☐	Il sait se référer à un sujet de conversation.
	☐ ☐ ☐	Il a la capacité de parler sur un sujet quelques instants et/ou de le décrire.
	☐ ☐ ☐	Il donne des informations sur le sujet.
	☐ ☐ ☐	Il exprime son opinion, ses idées sur le sujet.
	☐ ☐ ☐	Il peut formuler une proposition en rapport avec le sujet.
	
TOTAL :		
	0 1 2	Communication (compétence communicationnelle)
	☐ ☐ ☐	Il sait s'adresser à son interlocuteur.
	☐ ☐ ☐	Il peut demander des explications quand il n'a pas bien compris ce qu'on lui dit.
	☐ ☐ ☐	Il peut reformuler ce qu'il vient de dire et donner des explications lorsque ce qu'il a dit ne semble pas clair pour son interlocuteur.
	☐ ☐ ☐	Il défend son opinion et argumente.
	☐ ☐ ☐	Il participe à l'interaction.
	
TOTAL :		

Στη επόμενη σχάρα, που έχω προτείνει και πάνω της βασίζεται η χρησιμοποιούμενη σχάρα για τη βαθμολόγηση των γραπτών ιταλικής στο ΚΠΓ, με μικρές διαφοροποιήσεις από εξεταστική περίοδο σε εξεταστική περίοδο, δεν απαιτείται πρόσθεση, αλλά μια πρώτη, σφαιρική, αξιολόγηση με βάση κάποιο κριτήριο, μια δεύτερη αξιολόγηση με βάση άλλο, επιμέρους, κριτήριο και μια τρίτη με άλλο ακόμη κριτήριο. Από τη μία αξιολογική κρίση στην άλλη ο βαθμολογητής χρησιμοποιεί κλίμακα με όλο και περισσότερες βαθμίδες. Την πρώτη φορά εκφράζει την κρίση του με κλίμακα τριών βαθμίδων, τη δεύτερη με κλίμακα δέκα βαθμίδων και την τρίτη με κλίμακα είκοσι βαθμίδων. Οι δύο παχιές μαύρες οριζόντιες γραμμές απαγορεύουν στο βαθμολογητή να περάσει, μετακινούμενος οριζόντια στη σχάρα, από τη κάθε μία από τις τρεις «λουρίδες» βαθμίδων στην άλλη.

Σημαντικότερη και γενικότερη ιδιότητα: π.χ. «επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα του λόγου»	Πρώτη δευτερεύουσα ιδιότητα: π.χ. «μορφοσυντακτική ορθότητα του λόγου»	Δεύτερη δευτερεύουσα ιδιότητα: π.χ. «καταλληλότητα μορφοποίησης του γραπτού κειμένου» ή «καθαρότητα άρθρωσης»
Πολύ ικανοποιητικός	I	20
		19
	II	18
		17
	III	16
		15
Ικανοποιητικός	IV	14
		13
	V	12
		11
	VI	10
		9
Ανεπαρκής	VII	8
		7
	VIII	6
		5
	IX	4
		3
X	2	
	1	

Παρά τις όποιες προσπάθειες, οι σχάρες δεν μπορούν να μηδενίσουν τελείως τον υποκειμενικό παράγοντα κατά τη βαθμολόγηση των δοκιμασιών αποκλίνουσας παραγωγής λόγου. Συμβάλλουν όμως ουσιαστικά στη μείωσή του.

Τα εργαλεία για βαθμολόγηση των γραπτών των εξεταζομένων στο ΚΠΓ (που παρουσιάζονται παρακάτω σε αυτή την Αναφορά του Πακέτου Εργασίας 5) βασίζονται σε αυτή την τελευταία «λογική», δηλαδή στη λογική της «διαίρεσης».

2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΤΟ ΚΕΠΑ

Στο προηγούμενο κεφάλαιο έγινε φανερό ότι μία από τις προϋποθέσεις για την κατασκευή οποιουδήποτε εργαλείου στη διάθεση του εξεταστή ή βαθμολογητή, απαιτεί τον εντοπισμό ή ορισμό κάποιων κριτηρίων. Η «μορφοσυντακτική ορθότητα» του λόγου, για παράδειγμα, που παράγει ο εξεταζόμενος είναι ένα από τα κριτήρια της σχάρας της προηγούμενης σελίδας.

Προς αναζήτηση άλλων τέτοιων κριτηρίων, η ομάδα ειδικών που ασχολήθηκε με αυτό το Πακέτο Εργασίας ανέλυσε προσεκτικά όλο το *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες* (ΚΕΠΑ) του Συμβουλίου της Ευρώπης. Στο κείμενο/δημοσίευμα αυτό, ενώ υπάρχουν χρήσιμα θεωρητικά εργαλεία, δεν γίνεται μία σαφής διαφοροποίηση των ποιοτικών και των ποσοτικών κριτηρίων, διαφοροποίηση που θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμη.

Τα δύο υποκεφάλαια που ακολουθούν προσπαθούν να συμπληρώσουν αυτό το κενό του ΚΕΠΑ και να κάνουν, έτσι, όσο γίνεται πιο «διαφανή» και ερμηνεύσιμα τα εργαλεία εξέτασης και βαθμολόγησης του παραγόμενου από τους υποψήφιους του ΚΠΓ λόγου.

2.1. Ποιοτικά κριτήρια

Τα βασικά ποιοτικά κριτήρια προφορικού λόγου που εμφανίζονται στο ΚΕΠΑ, στις σελίδες 35-37, είναι:

- 1) ΕΥΡΟΣ
- 2) ΑΚΡΙΒΕΙΑ
- 3) ΕΥΧΕΡΕΙΑ
- 4) ΣΥΝΑΛΛΑΓΗ
- 5) ΣΥΝΟΧΗ

Στη σελίδα 224, αντίθετα το ΚΕΠΑ μιλά για «12 ποιοτικές κατηγορίες συναφείς με την προφορική αξιολόγηση»:

- 1) *Στρατηγικές διαδοχής συνεισφορών στο λόγο*
- 2) *Στρατηγικές συνεργασίας*
- 3) *Ζήτηση διευκρινίσεων*
- 4) *Ευχέρεια*
- 5) *Ευελιξία*

- 6) *Συνεκτικότητα*
- 7) *Θεματική ανάπτυξη*
- 8) *Σαφήνεια*
- 9) *Κοινωνιογλωσσική ικανότητα*
- 10) *Γενικό φάσμα*
- 11) *Φάσμα του λεξιλογίου*
- 12) *Γραμματική ακρίβεια*
- 13) *Έλεγχος του λεξιλογίου*
- 14) *Έλεγχος της φωνολογίας*

Σε διάφορα άλλα σημεία βρίσκουμε κριτήρια που εν μέρει ταυτίζονται με τα παραπάνω, όπως:

- 1) Η ικανότητα επιλογής του κατάλληλου λεξιλογίου (λέξεων και εκφράσεων), δεδομένης της περίπτωσης επικοινωνίας, η οποία περίπτωση περιλαμβάνει και τα αναφερόμενα του λόγου.
- 2) Η γραμματική ικανότητα, δηλαδή η ικανότητα να οργανώνει κανείς προτάσεις ώστε να μεταδίδει νόημα.
- 3) Ικανότητα άρθρωσης (προφοράς) σε επίπεδο λέξης και πρότασης (επιτονισμός).
- 4) Ικανότητα ορθογράφησης, δηλαδή ικανότητα των εξεταζομένων να χειρισθούν το σύστημα γραφής μιας γλώσσας
- 5) Κοινωνιογλωσσική ικανότητα του μαθητή.
- 6) Πραγματολογική ικανότητα του μαθητή.

Από όλα αυτά τα κριτήρια, και μετά τη διασαφήνισή τους τα μέλη της ομάδας εργασίας που ασχολήθηκαν με το παρόν Πακέτο Εργασίας χρειάστηκε να επιλέξουν κάποια για την κατασκευή των εργαλείων

2.2. Ποσοτικά κριτήρια

Το παρακάτω απόσπασμα του ΚΕΠΑ (σελ. 49 της ελληνόγλωσσης έκδοσης) περιλαμβάνει έμμεσα κάποια διαφοροποίηση των ποιοτικών και των ποσοτικών κριτηρίων:

Τέλος, οι κατάλογοι ή οι κλίμακες περιγραφητών που χρησιμοποιούνται για συνεχή αξιολόγηση από το διδάσκοντα – ή για αυτοαξιολόγηση – αποδίδουν καλύτερα όταν οι περιγραφητές αναφέρουν όχι μόνο *τι* μπορούν να κάνουν οι μαθητές αλλά και *πόσο καλά* μπορούν να το κάνουν. Το ότι δεν συμπεριλήφθηκαν αρκετές πληροφορίες σχετικά με το πόσο καλά οι μαθητές θα έπρεπε να εκτελούν τα καθήκοντα προκάλεσε προβλήματα σε παλαιότερες εκδοχές τόσο των Στόχων Επίδοσης του Εθνικού Προγράμματος Σπουδών (National Curriculum attainment targets) της Αγγλίας όσο και των προφίλ του προγράμματος σπουδών (curriculum profiles) της Αυστραλίας. Οι διδάσκοντες φαίνεται πως

προτιμούν κάποιες λεπτομέρειες, σχετικές με τα καθήκοντα του προγράμματος σπουδών (μια σύνδεση με τον προσανατολισμό στον κατασκευαστή) από τη μία πλευρά, και σχετικές με ποιοτικά κριτήρια (μια σύνδεση με τον προσανατολισμό στη διάγνωση) από την άλλη. Οι περιγραφητές για αυτοαξιολόγηση θα είναι συνήθως πιο αποτελεσματικοί αν αναφέρουν πόσο καλά πρέπει να είναι σε θέση κάποιος να εκτελεί τα καθήκοντα σε διαφορετικά επίπεδα.

Μία δυνατή ερμηνεία του παραπάνω αποσπάσματος είναι ότι το «τι» μπορεί να κάνει ο εξεταζόμενος με τη γλώσσα είναι κάτι που μετριέται (αριθμείται), δηλαδή είναι ποσοτικό χαρακτηριστικό, ενώ το «πόσο καλά» είναι το ποιοτικό χαρακτηριστικό.

Το ερώτημα που τίθεται σε αυτή την περίπτωση είναι «Από τι αποτελείται αυτό το τι;», δηλαδή ποιες είναι οι μονάδες που μπορούν να αριθμηθούν για να δώσουν ποσοτικό κριτήριο;

Η κύρια φύση των «τι» που μπορούν να καταμετρηθούν είναι, σε επίπεδο λόγου, οι λεκτικές πράξεις (speech acts) και τα θεματικά αναφερόμενα, ενώ σε επίπεδο γλωσσικού συστήματος, είναι οι λέξεις. Όσο πλουσιότερο λεξιλόγιο διαθέτει κανείς τόσο καλύτερος είναι κατά κανόνα στην επικοινωνία.

3. ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Μετά την παρουσίαση της «θέσης» μου, ως επιστημονικώς υπευθύνου του Υποέργου, για το τι είναι και πώς πρέπει να γίνεται η βαθμολόγηση των γραπτών δοκιμών των εξεταζομένων, ακολουθεί η παρουσίαση του οργάνου που χρησιμοποιείται για τη βαθμολόγηση των γραπτών, σε όλα τα επίπεδα, καθώς και της διαδικασίας χρήσης του οργάνου.

3.1. Διαδικασία βαθμολόγησης

Οι εξετάσεις του ΚΠΓ στα ιταλικά, για καθένα από τα εξεταζόμενα επίπεδα (A1, A2, B1, B2 και Γ1), περιλαμβάνουν τέσσερις φάσεις. Από αυτές μόνο η δεύτερη, αυτή που στοχεύει στον έλεγχο της ικανότητας των υποψηφίων να εκφραστούν εγγράφως, βαθμολογείται από καθηγητές με την ευθύνη και το συντονισμό του καθ. Α. Τσοπάνογλου, δηλαδή του υπογράφοντος την παρούσα Αναφορά. Από τις υπόλοιπες, οι δύο (πρώτη και τρίτη) βαθμολογούνται από Η/Υ και μία (η τέταρτη) είναι προφορική και επομένως οι γλωσσικές παραγωγές των υποψηφίων βαθμολογούνται από τους εξεταστές την ίδια τη στιγμή της εξέτασης, με κριτήρια που παρουσιάζονται στο επόμενο Παραδοτέο.

Στα γραπτά της δεύτερης φάσης, που μας ενδιαφέρει εδώ, τη στιγμή που παραδίδονται από τους υποψηφίους στους επιτηρητές της αίθουσας, κρύβεται το όνομα, έτσι ώστε ο βαθμολογητής να μη γνωρίζει σε ποιον ανήκει το γραπτό που βαθμολογεί. Όταν αυτά φτάσουν στο βαθμολογικό κέντρο Θεσσαλονίκης (Μουσικό Λύκειο Πυλαιάς), καταμετρούνται και μπαίνουν σε φακέλους ανάλογα με το εξεταστικό κέντρο από το οποίο προέρχονται και το επίπεδο στο οποίο ανήκουν.

Ανάλογα με τον αριθμό των γραπτών, ο συντονιστής ζητάει τη συνεργασία δεκαπέντε περίπου ατόμων που: α) να έχουν νομικά το δικαίωμα διδασκαλίας της ιταλικής και β) να έχουν καταχωρηθεί στο μητρώο που τηρεί η Διεύθυνση Πιστοποίησης της Γνώσης Ξένων Γλωσσών.

Τα τελευταία τρία χρόνια, σχεδόν όλοι οι βαθμολογητές που επιλέχτηκαν εργάζονταν σε Κέντρα Ξένων Γλωσσών (ΚΞΓ) της Θεσσαλονίκης ή στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Παρόλο ότι ποτέ δεν έχει διαπιστωθεί προσπάθεια ανακάλυψης της ταυτότητας του ατόμου του οποίου βαθμολογείται το γραπτό από κάποιον βαθμολογητή (για παράδειγμα από αυτά που γράφει ή από κάποιο διακριτικό σημάδι), λαμβάνεται φροντίδα ώστε τα γραπτά που προέρχονται από τη Θεσσαλονίκη να δίνονται σε καθηγητές που εργάζονται στο πανεπιστήμιο κι όχι σε ΚΞΓ της πόλης αυτής.

Όλοι οι βαθμολογητές έχουν την υποχρέωση να παρακολουθήσουν τριώρο σεμινάριο κατά το οποίο τους δίνεται: α) απόσπασμα από τις προδιαγραφές κάθε επιπέδου, β) η «σχάρα» που αναλύεται στο επόμενο υποκεφάλαιο γ) τα θέματα εξέτασης και δ) η φωτοτυπία ενός γραπτού από κάθε επίπεδο. Στόχος του σεμιναρίου είναι να υιοθετηθούν από όλους τα ίδια κριτήρια και να συγκλίνει, έτσι όσο γίνεται περισσότερο, η βαθμολογία. Συγκεκριμένα, χωρίς τη δυνατότητα συνεργασίας ή ανταλλαγής απόψεων, ο κάθε καθηγητής καλείται να βαθμολογήσει το γραπτό κάθε επιπέδου, έχοντας ως οδηγό το έντυπο βαθμολόγησης. Εάν ο βαθμός που κάποιος έδωσε απέχει μέχρι και δύο μονάδες από το μέσο όρο της βαθμολογίας που όλοι οι βαθμολογητές έδωσαν σε ένα γραπτό, τότε η σύγκλιση θεωρείται ικανοποιητική. Διαφορετικά ο υπέρμετρα αποκλίνων καθηγητής εξηγεί πώς σκέφτηκε και ακούει τις δικές του παρατηρήσεις και των συναδέλφων του.

Μετά το σεμινάριο δίνεται στον κάθε βαθμολογητή ένας μικρός αριθμός γραπτών που, αφού βαθμολογηθούν επιτόπου και επιστραφούν, εξετάζονται, σε κάποιο ποσοστό τους, από το συντονιστή, γίνονται οι ενδεχόμενες παρατηρήσεις και μπαίνει νέος βαθμός όπου κρίνεται αναγκαίο.

Το ποσοστό των βαθμολογημένων γραπτών που ελέγχει ο συντονιστής είναι το 10% περίπου, ανάλογα και με την αξιοπιστία που παρουσιάζει η δουλειά του κάθε βαθμολογητή.

Συνήθως όλοι οι βαθμολογητές ασχολούνται με γραπτά όλων των επιπέδων, διαδοχικά. Όταν, όμως, διαπιστωθεί ότι κάποιος, παρά τις παρατηρήσεις, έχει την τάση να δίνει υψηλή βαθμολογία, του δίνονται γραπτά μόνο των πρώτων επιπέδων.

Όταν ολοκληρωθεί η βαθμολόγηση και ο έλεγχος όλων των φακέλων από το συντονιστή, αποσπάται το φύλλο του τετραδίου πάνω στο οποίο ο πρώτος και ο δεύτερος βαθμολογητής έχουν γράψει το βαθμό, έτσι ώστε το μηχάνημα οπτικής ανάγνωσης (OMR) να καταχωρήσει τα δεδομένα στον Η/Υ που θα υπολογίσει την τελική βαθμολογία.

3.2. Χρησιμοποιούμενα όργανα

Όπως έχει ήδη δηλωθεί παραπάνω, οι βαθμολογητές παίρνουν την εντολή να χρησιμοποιήσουν ως οδηγό ένα έντυπο (βλέπε επόμενες δύο σελίδες). Το έντυπο αυτό είναι προϊόν πειραματισμού.

Με το νέο αυτό έντυπο ο καθηγητής πρέπει, μετά από μια πρώτη ανάγνωση κατά την οποία είναι σκόπιμο να μην υπογραμμίσει τα λάθη (ο πρώτος βαθμολογητής με κόκκινο χρώμα και ο δεύτερος με πράσινο), να αποφασίσει αν το γραπτό εντάσσεται σε μία από τις βαθμίδες της αριστερής στήλης του εντύπου. Αυτό το κάνει αφού διερωτηθεί «πόσο πέτυχε ο υποψήφιος να επικοινωνήσει με βάση την οδηγία;», δηλαδή η επικοινωνιακή πράξη που του ζητήθηκε να κάνει έγινε «πολύ ικανοποιητικά», «μέτρια ικανοποιητικά» ή «λίγο ικανοποιητικά»; Από τη στιγμή που έχει ενταχτεί σε μία από τις τρεις αυτές βαθμίδες, η βαθμολόγηση γίνεται λεπτομερέστερη, προχωρώντας στις επόμενες δύο στήλες του εντύπου, αλλά δεν μπορεί ο βαθμολογητής να υπερβεί προς τα επάνω ή προς τα κάτω τις δύο έντονες γραμμές που χωρίζουν τις τρεις βαθμίδες μεταξύ τους.

Κατά τη δεύτερη και τελευταία ανάγνωση του κειμένου, ο βαθμολογητής υπογραμμίζει τα τμήματα του κειμένου του υποψηφίου που παρεκκλίνουν από τη νόρμα. Αμέσως μετά διερωτάται «πόσο γραμματικά σωστό είναι το κείμενο του υποψηφίου;». Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα δίνεται εντάσσοντας το γραπτό σε μία από τις βαθμίδες της δεύτερης στήλης. Κατόπιν κάνει στο εαυτό του το ερώτημα «πόσο ορθογραφημένο και ευανάγνωστο είναι;». Η απάντηση τον οδηγεί αρχικά (με κριτήριο την ορθογραφία) σε μία από τις αριστερές βαθμίδες (ναι, όχι) της τρίτης στήλης και τέλος σε μία από τις 15 τελικές βαθμίδες.

ΣΧΑΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ
[Εκδοχή της σχάρας, μόνο για την **πρώτη δοκιμασία**]

Πρώτο κριτήριο αξιολόγησης:	Δεύτερο κριτήριο αξιολόγησης:	Τρίτο κριτ. αξιολ.:	Β Α Θ Μ Ο Σ
Παραγωγή γραπτού κειμένου που απαιτεί η περίσταση επικοινωνίας η οποία το προκαλεί και επιλογή κατά περίπτωση της μορφής και του ύφους του απαιτούμενου από τη νόρμα είδους λόγου (π.χ. δήλωση, αίτηση, ανακοίνωση, αγγελία, αναφορά).	Επιλογή της κατάλληλης λεξικής μονάδας ή του κατάλληλου γλωσσικού τύπου με δεδομένα τα συμφραζόμενά τους. Επιλογή του κατάλληλου για την περίπτωση συντακτικού σχήματος.	Παραγωγή κειμένου που είναι ευανάγνωστο και που σέβεται τους (ορθο)γραφικούς κανόνες.	
I. Πολύ ικανοποιητικό	A. Καθόλου ή ελάχιστα λάθη, που δεν εμποδίζουν καθόλου την κατανόηση	Ναι	15
		Όχι	14
	B. Μερικά λάθη, που δεν ενοχλούν ουσιαστικά την κατανόηση	Ναι	13
		Όχι	12
II. Μέτρια ικανοποιητικό	Γ. Λίγα λάθη, που αρχίζουν να δυσκολεύουν την κατανόηση	Ναι	11
		Όχι	10
	Δ. Πολλά λάθη, που αρχίζουν να δυσκολεύουν την κατανόηση	Ναι	9
		Όχι	8
III. Λίγο ικανοποιητικό	Ε. Πολλά λάθη, που λόγω του ειδικού βάρους τους εμποδίζουν κάπως την κατανόηση	Ναι	7
		Όχι	6
	Ζ. Πολλά ή/και σημαντικά λάθη. (Ο αναγνώστης χρειάζεται να διαβάσει 2 φορές ορισμένα σημεία για να καταλάβει)	Ναι	5
		Όχι	4
Τελείως εκτός θέματος			3
Κείμενο μη κατανοητό			2
Καμία απάντηση ή σκόρπιες λέξεις			1

ΣΧΑΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

[Εκδοχή της σχάρας, μόνο για την **δεύτερη δοκιμασία (διαμεσολάβηση)**. Στο τρίτο κριτήριο περιλαμβάνονται μόνο οι πραγματικές λέξεις. Οι «γραμματικές λέξεις» παραμένουν στο δεύτερο κριτήριο]

Πρώτο κριτήριο αξιολόγησης:	Δεύτερο κριτήριο αξιολόγησης:	Τρίτο κριτ. αξιολ.:	
Παραγωγή γραπτού κειμένου που απαιτεί η περίσταση επικοινωνίας η οποία το προκαλεί και επιλογή κατά περίπτωση της μορφής και του ύφους του απαιτούμενου από τη νόρμα είδους λόγου (π.χ. δήλωση, αίτηση, ανακοίνωση, αγγελία, αναφορά).	Επιλογή του κατάλληλου γλωσσικού τύπου με δεδομένα τα συμφραζόμενά του. Επιλογή του κατάλληλου για την περίσταση συντακτικού σχήματος.	Επιλογή της κατάλληλης λεξικής μονάδας .	Β Α Θ Μ Ο Σ
I. Πολύ ικανοποιητικό	A. Καθόλου ή ελάχιστα λάθη, που δεν εμποδίζουν καθόλου την κατανόηση	Ακριβολογία	15
		Σχετικός πλούτος	14
	B. Μερικά λάθη, που δεν ενοχλούν ουσιαστικά την κατανόηση	Ακριβολογία	13
		Σχετικός πλούτος	12
II. Μέτρια ικανοποιητικό	Γ. Λίγα λάθη, που αρχίζουν να δυσκολεύουν την κατανόηση	Ικανοποιητικό λεξιλ.	11
		Περιφράσεις	10
	Δ. Πολλά λάθη, που αρχίζουν να δυσκολεύουν την κατανόηση	Ικανοποιητικό λεξιλ.	9
		Περιφράσεις	8
III. Λίγο ικανοποιητικό	Ε. Πολλά λάθη, που λόγω του ειδικού βάρους τους εμποδίζουν κάπως την κατανόηση	Περιορισμένο λεξιλ.	7
		Λεξιπενία	6
	Ζ. Πολλά ή/και σημαντικά λάθη. (Ο αναγνώστης χρειάζεται να διαβάσει 2 φορές ορισμένα σημεία για να καταλάβει)	Περιορισμένο λεξιλ.	5
		Λεξιπενία	4
Τελείως εκτός θέματος			3
Κείμενο μη κατανοητό			2
Καμία απάντηση ή σκόρπες λέξεις			1

Πριν εξεταστούν ορισμένα παραδείγματα βαθμολόγησης γραπτών, είναι ίσως σκόπιμο να καταγραφούν εδώ μερικές από τις ερωτήσεις που μου έγιναν από τους βαθμολογητές που συμπεριλήφθηκαν στο δείγμα, καθώς και οι απαντήσεις που τους δόθηκαν, έτσι ώστε, πέρα από την όλη λογική που ακολουθείται, να εξεταστούν και ορισμένες λεπτομέρειες. Οι ερωτήσεις των βαθμολογητών καταγράφονται εδώ τυχαία, χωρίς ιεράρχηση, και αδιάφορα με το αν αφορούν σαφώς κριτήρια βαθμολόγησης ή διαδικαστικές πτυχές της όλης εργασίας.

«Τι βαθμό βάζουμε σε όποιον δεν έγραψε τίποτα ή έγραψε μόνο λίγες ασύνδετες λέξεις;», είναι μία από τις απορίες των βαθμολογητών. Η απάντηση είναι προφανής. Βάζουμε ένα, διότι η νομοθεσία δεν προβλέπει το μηδέν ως δυνατή βαθμολογία.

«Πώς βαθμολογούμε έναν υποψήφιο που απάντησε, για παράδειγμα, σε δύο ερωτήματα, ενώ όλοι έπρεπε να απαντήσουν σε ένα, αφού πρώτα επιλέξουν, αν αυτό προέβλεπε η οδηγία;». Για να κάνει ένα τέτοιο λάθος ο υποψήφιος, δεν έχει καταλάβει την οδηγία που του δόθηκε στα ιταλικά. Καθώς σε αυτή τη φάση ελέγχεται η ικανότητά του να εκφραστεί γραπτά και όχι να κατανοήσει ένα γραπτό κείμενο, παραβλέπουμε το λάθος του και βαθμολογούμε το γραπτό του λαμβάνοντας υπόψη μόνο την πρώτη από τις απαντήσεις.

«Θα λαμβάνουμε υπόψη μας την έκταση, δηλαδή τον αριθμό των λέξεων που έγραψε ο υποψήφιος;». Σε αυτό το ερώτημα δίνω κάθε φορά σχεδόν απόλυτα αρνητική απάντηση, για δύο βασικά λόγους. Ο ένας είναι επειδή, με την αρκετά μικρή αμοιβή που προβλέπεται για βαθμολόγηση των γραπτών, θα ήταν παράλογο να απαιτηθεί η καταμέτρηση των λέξεων από τους βαθμολογητές. Ο δεύτερος, και ουσιαστικότερος, είναι επειδή η ποιότητα ενός κειμένου έχει λίγη συνάρτηση με την ποσότητά του. Και το ΚΠΓ ενδιαφέρεται να καταγράψει κυρίως την ποιότητα κι όχι την ποσότητα του λόγου που παράγει ο υποψήφιος. Για παράδειγμα, το πρώτο από τα κείμενα που εξετάζονται παρακάτω περιλαμβάνει 137 λέξεις, τη στιγμή που η οδηγία ήταν να γράψουν οι υποψήφιοι ένα γράμμα 50 περίπου λέξεων. Προφανώς δε θα ήταν λογικό να «τιμωρηθεί» ο υποψήφιος για την υπέρβαση. Αλλά ούτε κι αν έγραφε λιγότερες από 50 θα είχε κάποια συνέπεια στη βαθμολογία. Μόνον τα κατά πολύ μικρότερα από το αναμενόμενο κείμενα αποσπούν χαμηλό βαθμό, για τον απλό λόγο ότι με πολύ σύντομο κείμενο είναι δυσκολότερο ή και αδύνατο να κάνει κανείς αυτό που του ζητήθηκε, κι επομένως κατατάσσεται στη μεσαία ή στην κάτω βαθμίδα της πρώτης στήλης του εντύπου βαθμολόγησης.

Μια άλλη ερώτηση που κάθε χρόνο μου έγινε είναι: «θα διορθώνουμε τα λάθη;». Η απάντηση είναι και πάλι αρνητική. Πρώτον γιατί αυτό θα απαιτούσε περισσότερο χρόνο από αυτόν που μπορούν να διαθέσουν οι βαθμολογητές και δεύτερο γιατί δε θα χρησίμευε σε τίποτε, αφού οι υποψήφιοι δεν έχουν τη δυνατότητα να δουν το γραπτό τους και «να μάθουν από τα λάθη τους».

«Θα υπογραμμίζουμε ένα λάθος όταν γίνεται περισσότερες από μία φορές στο ίδιο γραπτό;», είναι ακόμη μία συνηθισμένη απορία των βαθμολογητών. Η απάντηση είναι όχι. Κι αυτό γιατί η συχνή υπογράμμιση ενός λάθους δίνει μιαν αρνητική τελική εικόνα που δεν είναι ακριβής. Αν, όμως, τύχει να υπογραμμιστεί ένα λάθος δύο φορές, δεν έχει

και μεγάλη σημασία. Και δεν έχει νόημα να σβήνει κανείς με διορθωτικό μιαν υπογράμμιση όταν τυχόν αντληφθεί στο τέλος ότι, από δικό του λάθος, υπογράμμισε δύο φορές το ίδιο λάθος. Έτσι κι αλλιώς, δε γίνεται καμία καταμέτρηση του αριθμού των λαθών για τον προσδιορισμό του βαθμού.

«Τι κάνουμε αν κάποιος γραπτό είναι ‘εκτός θέματος’;». Η περίπτωση αυτή προβλέπεται από το ίδιο το έντυπο. Το γραπτό βαθμολογείται με 3. Πρέπει, όμως, πρώτα να προσπαθήσει να καταλάβει ο βαθμολογητής αν ο υποψήφιος έγραψε άλλο από αυτό που του ζητήθηκε επειδή παρανόησε την οδηγία ή επειδή είχε μάθει από μνήμης το κείμενο που έγραψε. Στην πρώτη περίπτωση δεν υπάρχουν σοβαρές συνέπειες, αλλά απλά προσδιορίζεται ο βαθμός με κριτήριο μόνο τη «γραμματικότητα» του κειμένου, την ορθογραφία και την όλη εμφάνιση. Στη δεύτερη περίπτωση το γραπτό βαθμολογείται με 3, δηλαδή ο εξεταζόμενος χάνει κάθε δυνατότητα εξασφάλισης του πιστοποιητικού.

Η τελευταία από τις ερωτήσεις που έχουν σημασία είναι «Ποια είναι η ‘βάση’;», δηλαδή από ποιο βαθμό και πάνω παίρνουν το πιστοποιητικό γνώσης της γλώσσας οι υποψήφιοι; Η απάντηση εδώ είναι πως μπορούμε να ξέρουμε ποιος δεν παίρνει το πιστοποιητικό, αλλά όχι ποιος το παίρνει, μια και δε γνωρίζουμε, κατά τη βαθμολόγηση, το βαθμό του κάθε υποψηφίου στις άλλες τρεις ενότητες. Συγκεκριμένα, ο υποψήφιος που απέσπασε βαθμό από 0 έως και 8 δεν πρόκειται να πάρει το πιστοποιητικό, γιατί θεωρείται ανεπαρκής η ικανότητά του στη μακροδεξιότητα της παραγωγής γραπτού λόγου κι επομένως δεν υπολογίζεται καν ο τελικός βαθμός προσθέτοντας τη βαθμολογία των άλλων φάσεων της εξέτασης. Όποιος απέσπασε βαθμό από 9 έως και 30 θα πάρει το πιστοποιητικό μόνο αν ο μέσος όρος της βαθμολογίας και των τεσσάρων φάσεων είναι ίσος ή υπερβαίνει το 60% της μέγιστης δυνατής τελικής βαθμολογίας. Δηλαδή, καθώς ο μέγιστος τελικός βαθμός, για όλα τα επίπεδα, είναι 100, πρέπει να πάρει κανείς τουλάχιστον 60 και από τις τέσσερις φάσεις. Επειδή είναι στατιστικά διαπιστωμένο ότι, αναλογικά, οι υποψήφιοι αποσπούν κατά κανόνα μικρότερο βαθμό σε αυτή την ενότητα από ό,τι στις άλλες, στην ουσία όποιος πάρει πάνω από 15 (αθροιστικά, για τις δύο δοκιμασίες που περιλαμβάνει η ενότητα) σε αυτό το γραπτό είναι σχεδόν σίγουρο ότι θα αποκτήσει το πιστοποιητικό γλωσσομάθειας.

Στο παράρτημα ο αναγνώστης θα βρει παραδείγματα παραγωγής γραπτού λόγου και σχόλια επ’ αυτών, με βάση τα εργαλεία που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του παρόντος Πακέτου Εργασίας.

4. ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΜΕΝΩΝ ΓΡΑΠΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Για να γίνουν σαφέστερα τα κριτήρια αξιολόγησης και ο τρόπος εφαρμογής τους, κρίθηκε χρήσιμη η εξέταση μερικών παραδειγμάτων, από γραπτά που συντάχτηκαν κατά την πιλοτική χρήση των σχαρών. Τα κείμενα που έγραψαν οι εξεταζόμενοι έχουν πληκτρολογηθεί διατηρώντας, στο μέτρο του δυνατού, τα χαρακτηριστικά τους. Έχει γίνει σχολαστικός έλεγχος έτσι ώστε να μην υπάρχουν «λάθη» που να οφείλονται στην πληκτρολόγηση και να μην υπήρχαν στο γραπτό του υποψηφίου καθώς και να μην έχουν διορθωθεί, από απροσεξία, κάποια άλλα.

Τα παραδείγματα που ακολουθούν είναι τρία για κάθε επίπεδο. Το ένα από αυτά έχει βαθμολογηθεί από 12 έως και 15 (βλέπε έντυπο βαθμολόγησης), το άλλο από 7 έως 11 και το τρίτο από 1 έως 6.

Το παρακάτω κείμενο του A2 βαθμολογήθηκε με 15. Κι αυτό επειδή, αφενός δεν έλαβε ο βαθμολογητής υπόψη, σύμφωνα με τις οδηγίες μου, την υπέρβαση του αριθμού λέξεων, κι αφετέρου τα λίγα λάθη (λεξιλογικής φύσεως) που περιλαμβάνει δε θεωρήθηκαν σημαντικά, δηλαδή ενοχλητικά για την επικοινωνία.

Τα θέματα, από τα οποία έπρεπε να επιλέξουν ένα οι υποψήφιοι, ήταν: «A) *Scrivi una lettera a Maria, una tua amica italiana, e le racconti di un incontro con un ragazzo o una ragazza eccezionali perché ...* B) *Scrivi una lettera a Maria, una tua amica italiana, le comunichi che hai cambiato casa e le descrivi la nuova casa.* C) *Scrivi una lettera a Maria, una tua amica italiana, e le racconti di una gita scolastica molto bella o molto brutta perché ...*». Στο συγκεκριμένο γραπτό έχει προφανώς επιλεγεί και απαντηθεί **πολύ ικανοποιητικά** το δεύτερο θέμα.

Cara Maria,
Ciao! Come stai? Io sto abbastanza bene. Ti scrivo perchè ho una bella notizia, ho cambiato casa una settimana fa.
Qualche novità?
Ora abito in un grande appartamento, in un palazzo di tre piani. Abito al terzo piano. La mia nuova casa è molto bella, è ampia e luminosa. C'è il bagno, la cucina, due camere da letto, il salotto, la sala da pranzo e un piccolo ingresso. C'è anche una bella veranda. Tutte le finestre danno su un grande parco che è pieno di verde. La mia camera da letto è molto comoda.
I miei genitori sono molto stanchi perchè c'è molto faticoso di cambiare casa. Abbiamo cambiato casa a causa del loro lavoro. Non ho molti grossi problemi. Non vedo l'ora di venire. Ti ricordo con nostalgia

A presto,
Stavrula

P.S. Scrivimi presto!

Πάντα του A2, έχει μεγαλύτερο ενδιαφέρον να δει κανείς πώς βαθμολογήθηκε το παρακάτω γραπτό, που απέσπασε από το βαθμολογητή 9, επειδή: α) ο υποψήφιος πέτυχε

ικανοποιητικά τον επικοινωνιακό στόχο που του δόθηκε, δηλαδή έκανε γνωστό σε κάποια φίλη του Maria ότι άλλαξε σπίτι και περιέγραψε το νέο σπίτι του, β) έκανε λίγα γραμματικά λάθη και γ) πολλά ορθογραφικά (che Io ho / silencioso / novita, κτλ.).

Cara Maria,

Sono Stavros il tuo amico di Grecia. Voglio scriverti che Io ho cambiato casa. La mia nuova casa è un appartamento. C'è in un palazzo di sei piani. È in secondo piano. Il mio nuovo appartamento è grande e silencioso. Ha due camere da letto: un grande per i miei genitori e un'altra più piccola per me. In oltre ha il bagno, il salotto ed il soggiorno. Ora ti finisco la mia novita per studiare un' po'.

*Baccini
Stavros*

Τέλος, το παρακάτω γραπτό του πρώτου επιπέδου πήρε αρχικά 6 από τον πρώτο βαθμολογητή και βαθμολογήθηκε τελικά με 3 από το δεύτερο. Κι αυτό επειδή: α) δεν πέτυχε τον επικοινωνιακό στόχο που του ανατέθηκε, και μάλιστα σε τέτοιο σημείο που είναι δύσκολο να καταλάβει κανείς ποια, από τις τρεις επιλογές που διέθετε, έκανε ο υποψήφιος, β) το κείμενό του έχει πολλά μορφολογικά, συντακτικά και λεξιλογικά λάθη, γ) αλλά και κάποια ορθογραφικά.

Gara amica.

Oi sono Alkza sono diciannove anni.

Ha voglia molto scrivere perche leggio una rivista per tu. Perche tou piace molti miusica id studi id sporti. Piacere molto mare id primavera Ha studi all'Universita. per conomica.

Speso tou letter per alle molti.

Cao speso Gaardo.

Στο κείμενο που ακολουθεί ο υποψήφιος του **B1** πέτυχε πολύ ικανοποιητικά τον επικοινωνιακό στόχο του (ή μάλλον τους στόχους, αφού συνδύασε την πρώτη και τη δεύτερη από τις τέσσερις επιλογές που είχε), δηλαδή διηγήθηκε ένα ατύχημα που είχε με ποδήλατο και το χρησιμοποίησε σαν επιχείρημα για το ότι δεν πάει στην Ιταλία την ημέρα που τον περίμενε εκεί κάποιος φίλος του Franco. Από γραμματική άποψη, όμως, δεν είναι τελείως σωστό. Τα ορθογραφικά λάθη είναι λίγα και η όλη εμφάνιση μάλλον ικανοποιητική. Έτσι απέσπασε το βαθμό 12. Τα θέματα αυτού του επιπέδου ήταν: «A) Mentre torni da scuola in bicicletta, cadi e ti fai male. Scrivi una lettera (di circa 120 parole) ad un amico italiano di nome Franco e gli racconti il fatto. Firma con il nome Giorgio/Giorgia. B) Un tuo amico italiano di nome Franco ti aspetta in Italia per un certo giorno ma tu, per qualche motivo, non puoi partire. Scrivi una lettera (di circa 120 parole) al tuo amico e spiegagli che cosa è successo. Firma con il nome Giorgio/Giorgia C) Sei in Italia per motivi di studio. Scrivi una lettera (di circa 120 parole) ad un tuo amico di nome Franco e gli racconti come va il tuo soggiorno. Firma con il nome Giorgio/Giorgia. D) Scrivi una storia (di circa 120 parole) che comincia così: *Viaggiavo sull'autostrada Ancona-Milano quando improvvisamente la macchina si è fermata ...*»

Caro Franco,

scusa, ma non ho potuto partire da Grecia perchè ero caduto dalla bicicletta e mi sono fatto male, mentre ritornavo da scuola. Adesso che ti scrivo sono in ospedale. I dottori dicono che potrò andare a casa mia lunedì prossima.

So che tu mi aspettavi, ma era necessario che io restassi all' ospedale. Forse potrò partire per Italia settimana prossima, ma mio padre non vuole perchè ha paura che io mi faccia male in Italia. Gli spiego che starò con tu e con tua famiglia. Ma so che mi ama molto e vuole solo che io non mi faccia male. Ma sono sicuro che mio padre si metterà d'accordo e partirò per Italia settimana prossima.

Tu puoi incontrarmi Venerdì prossima a Roma? Scrivimi presto e replicarmi. Aspetto la tua lettera.

Baci,
Giorgio.

Με 7 βαθμολογήθηκε το επόμενο γραπτό στο οποίο ο υποψήφιος έπρεπε να περιγράψει σε κάποιον φίλο του πώς περνάει στην Ιταλία, όπου βρίσκεται για να σπουδάσει κάτι. Αν ο βαθμολογητής ήταν παραλήπτης της επιστολής, θα καταλάβαινε ότι ο συντάκτης βρίσκεται στην Ιταλία, ότι είναι ικανοποιημένος από τη διαμονή του εκεί, αλλά τα γραμματικά και λεξιλογικά λάθη του είναι τόσα που δυσκολεύουν την επικοινωνία. Για παράδειγμα, τι εννοεί όταν λέει monastero; Αν ζει πράγματι σε μοναστήρι, πώς γίνεται και διδάσκεται εκεί η ιταλική γλώσσα, κατοικούν μοναχοί και μοναχές μαζί, διαθέτει βιβλιοπωλείο, κτλ.

Caro Franco

Sono in Italia per studiare la lingua italiana. Abito in un monastero che si chiama "Bosè".

Si trova circa un ora da Torino vicino nella città Biella. In fondo si vede la famosa Serra delle Alpi.

Il monastero si abitano cinquanta persone, trenta uomini e venti donne.

Ha molti alberi, giardini, api.

Nel monastero si lavorano in diverse lavori.

Anche ha un libreria e una biblioteca con trenta mila libri. Qui posso parlare spesso la straniera lingua per me perchè non hanno saputo i altri la lingua Greca.

Spero appena arrivo in Grecia sapere la straniera lingua abbastanza bene. Non ho qualche altro ti scriverò.

Ti saluto con amicizia.

Il tuo amico Giorgio.

P.S. Dai Saluti di me negli tuoi genitori.

Στο παρακάτω κείμενο ο υποψήφιος έπρεπε να δικαιολογηθεί για το ότι δεν θα πάει στη Ιταλία. Το έκανε κατά τρόπο **μη ικανοποιητικό**, αφού ο παραλήπτης της επιστολής μετά βίας καταλαβαίνει το λόγο για τον οποίο δε θα γίνει το ταξίδι, και μάλλον θα αισθανθεί

προσβεβλημένος από την αλλαγή του προγράμματος και τη συντομία της επιστολής. Το γραπτό βαθμολογήθηκε με 4.

Caro Franco

Ciao! Come stai, spero bene. Mi scrivo questa lettera per dirti Come non potevo di andare in Italia, perche i miei genitori veniva da Kreta per i suoi lavori, e perche io scrivo esami di istituto italiani è da scuola. Devo di leggere perche è molto difficile per me. S cu same mo io non puo fare almeno
Con amore Giorgio.

Περνώντας στο **B2**, αντιγράφεται παρακάτω ένα γραπτό που απέσπασε 15 από τον πρώτο βαθμολογητή και 13 από το δεύτερο. Πιστεύω πως δε χρειάζεται σχολιασμός της βαθμολογίας. Τα θέματα, από τα οποία μπορούσαν οι υποψήφιοι να επιλέξουν ένα, ήταν: «A) *Una rivista italiana fa un'inchiesta per indagare quali sono gli idoli, conosciuti o sconosciuti, dei giovani d'oggi. Fa perciò ai suoi lettori questa domanda: C'È O C'È STATA NELLA TUA VITA UNA PERSONA O UN PERSONAGGIO CHE TI HA PARTICOLARMENTE AFFASCINATO AL PUNTO DA SCEGLIERLO COME MODELLO? Se hai vissuto un'esperienza del genere, raccontala ma non firmare il racconto. Il testo deve contenere circa 140-160 parole.* B) *Una tua amica italiana, che è stata tua ospite in Grecia, ti scrive una lettera dove ti chiede le ricette di due piatti che ha mangiato a casa tua e che le sono piaciuti molto. Rispondi alla sua lettera dandole le informazioni che chiede. Firma la lettera, di 140-160 parole, con il nome Maria Pitsioni.* C) *C'è senz'altro un cantante o un complesso musicale greco che ti piace più degli altri. Immagina di dover scrivere un breve articolo per una rivista musicale italiana che si interessa di musica a livello europeo. Nel breve articolo, presenti il cantante o il gruppo musicale, ne descrivi il genere musicale e citi una delle loro canzoni di maggiore successo. Il testo deve contenere circa 140-160 parole.*».

Oggi ogni persona deve affrontare molte difficoltà e sente il bisogno di scegliere un uomo come modello ed assomigliargli. Un modello può essere una persona famosa come gli attori, i ministeri, i cantanti oppure una persona che ha attirato la sua attenzione. La maggioranza dei giovani d'oggi scelgono come modello una persona famosa ma anche ci sono altri che cercano di trovare una persona fedele, sincera, gentile.

Ho scelto come modello una ragazza che ha due anni più di me. Si chiama Caterina e studia all'Università di Atene, dove ci siamo conosciute. La sua personalità mi ha veramente colpito. È una ragazza altruista, sempre pronta ad aiutare e capire tutti, è gentile, leale e sincera. Ho incontrato tantissimi amici ma non avevo mai immaginato che siano ragazze come le.

Caterina è una ragazza con personalità. Il suo comportamento mi ha aiutato e mi aiuta veramente. Quando io sbaglio, mi richiama all'ordine. Non mi giudicca ma mi consiglia. Caterina non aiuta solo i suoi amici ma ogni persona che ne ha bisogno. La sua vita è piene di amore disinteressata, di lealtà, di discrezione. Tutti all'Università sono . affascinati con la sua personalità e la rispettano senz' altro.

La sua disponibilità nel momento del bisogno mi ha colpito e per questo vorrei assomigliarle. Ho scelto Caterina come modello perchè è una ragazza con critico e personalità.

Στη μεσαία βαθμίδα ανήκει το παρακάτω κείμενο (βαθμολογήθηκε με 9). Κι αυτό επειδή οι δύο συνταγές μαγειρικής που έπρεπε να δώσει σε μια φίλη, πέρα από το γεγονός ότι είναι γεμάτες γλωσσικά λάθη, είναι μάλλον ελλιπείς. Ιδιαίτερα η δεύτερη από αυτές και μάλιστα στο σημείο όπου περιγράφεται η διαδικασία ετοιμασίας του κέικ!

Un mese fa è stata alla mia casa una mia amica Italiana per sei giorni. Le piace molto la Grecia e di piu i cibi. Pero quando è andata a Italia mi ha scritto una lettera dove mi ha chiuso le ricette di due piatti che ha mangiato e che le sono piaciuti molto.

Cosi due giorni fa le ho scritto una lettera con tutte le informazioni che si chiede.

Cara Maria

Sto bene e subito ti scrivo le informazioni.

Prima i nomi dei piatti sono : Il primo gallino al forno con patate e il secondo poiche è dolce keik.

Primo piatto: Una gallina non molto grande

(Due etti di patate

Prendi un pirex lansi l'olio. Metti le patate e la gallina e da sopra metti sale e pepe. Metti poco olio da sopra e poco acqua e lo metti al forno per un ora e un quarto

Secondo piatto: Un cilo di farina, sei uovi, due vaniglie, late un litro, burro.

Prendi tutte le cose ---anciare (τρία γράμματα δεν αναγνωρίζονται) tutti insieme.

Apena la miccele si diventa grosso la metti al forno per una ora

Buona fortuna

Efi

Οι συνταγές είναι ακόμη πιο προβληματικές στην παρακάτω περίπτωση, που βαθμολογήθηκε με 5!

Cara Anna,

Io sto bene e tu come stai?

Mi dispiacce di non aver risposta al sua lettera ma ho dovuto un problema di salute : niente di grave Quanto tu hai partito per Roma io ha rimasto a letto per una settimana . Ho avuto febbre e male di gola. Ho preso antibiotici e ora sto meglio.

Ti scrivo qualcosa vuoi imparare per due piatti che ha mangiato a casa mia .

All' inizio il primo piatto è stato pastigggiatta

Il pastigggiotta, per preparare , bisogna spaghetti , crema e mortadella .

Boli la spaghetti e si mette sopra la crema e la mortadella. Li lascia per dieci minuti e dopo si mette nella electrica cuzina per venti minuti . E il pastigggiatta è preparata per mangiare! Dopo spiegharò come è preparata il rizotto con cuoci. All' inizio si mette cuoci con pomodoro al tigani per dieci minuti. Nella

una pendola boli il rizotto per sette minuti. Dopò si metti tutti in una piatto grande e si mette formaggio e sale.

E tutti sono preparati per la cena .

Oh Anna deve dirti che la mia mamma aveva preparato la cena e io solo aiutarlo Perciò non ho conosco bene le ricette

Ma spero che aiutarla,
Buiono appetito!!

Ti baci

Maria Pitsioni

Με 13 βαθμολογήθηκε το παρακάτω κείμενο επειδή είναι πολύ ικανοποιητικό ως προς το βαθμό επίτευξης του επικοινωνιακού στόχου, αλλά έχει ορισμένα γραμματικά λάθη, ίσως περισσότερα από αυτά που θα παρέβλεπε κανείς σε άριστο γραπτό του Γ1. Επειδή από την άποψη της ορθογραφίας και της γενικής εμφάνισης το γραπτό αυτό είναι σχεδόν άψογο, εάν δε λαμβάνονταν υπόψη τα λίγα γραμματικά και λεξιλογικά λάθη, θα έπρεπε να βαθμολογηθεί με 15. Το παράδειγμα αυτό επιτρέπει, επομένως, τον εντοπισμό ενός μικρού μειονεκτήματος του εντύπου βαθμολόγησης (που θα επιχειρήσω να εξαλείψω βελτιώνοντάς το στο μέλλον).

Τα θέματα αυτού του επιπέδου ήταν: «Α) Hai fatto le vacanze in un'isola greca, a Cos. L'esperienza non è stata positiva. Scrivi una breve relazione (di circa 200-230 parole) della tua vacanza, della quale sottolineerai soprattutto gli aspetti negativi. Nella relazione utilizza opportunamente le seguenti espressioni: - La gestione del flusso turistico a Cos è irrazionale: troppi turisti in un lasso di tempo troppo limitato. - La rete stradale è incapace di contenere l'intenso traffico estivo. - Manca la benché minima attenzione alle esigenze del turista alla ricerca di un po' di pace e di riposo. Β) Nel tuo paese si è verificato una specie di miracolo. Il governo ha avviato una politica di risanamento dell'ambiente in tutti i suoi aspetti: boschi, acque, strade, aria, centri cittadini. Pieno di entusiasmo, descrivi in un breve articolo questa nuova realtà ambientale, cominciando così: "Finalmente nel mio paese si è compiuto il miracolo! Grazie alle misure prese dal nuovo governo, l'ambiente è tornato a rinascere. ..." L'articolo deve contenere circa 200-230 parole. Γ) Una banda di ragazzini, armati di pistola, ha fatto irruzione in una banca con l'intenzione di rapinarla. Però qualcosa è successo che ha fatto fallire il tentativo. Racconta brevemente il fatto e poi fa alcune considerazioni su di esso. L'articolo deve contenere circa 200-230 parole.»

Finalmente nel mio paese si è compiuto il miracolo ! Grazie alle misure prese dal nuovo governo, l'ambiente è tornato a rinascere. Dopo le pressioni del popolo e delle varie organizzazioni ecologiche, il governo ha avviato una politica di risanamento dell'ambiente in tutti i suoi aspetti : boschi, acque, strade, aria, centri cittadini. Le misure adottate sono veramente una benedizione per il nostro paese, nel quale, specialmente durante gli ultimi anni, le cose rispetto all'ambiente vanno di male in peggio: l'aria è diventata irrespirabile piena di fumi di scarico, le acque dei fiumi e dei mari sono piene di sostanze chimiche che le navi e le fabbriche si scaricano. I pesci muoiono, gli uccelli diminuiscono

ogni anno e tra gli uomini aumentano le malattie causate dall'ambiente inquinato. E chi potrebbe fare piani per l'avvenire, vivendo in questa situazione insopportabile? Probabilmente nessuno. Però ormai tutto cambia e noi possiamo nutrire una speranza in futuro. Questo fatto indica che l'uomo sia capace di realizzare i suoi sogni più irraggiungibili, quando c'è la buona volontà. Immaginate come sarebbe il nostro mondo se tutti i governi avessero fatto lo stesso con il governo del mio paese. Forse tutti saremmo più felici! Magari lo stesso miracolo compiesse in tutta la terra!

Το βαθμό 8 απέσπασε το παρακάτω γραπτό, για το οποίο ο βαθμολογητής ήταν μάλλον αυστηρός, επηρεασμένος από τα γραμματικά και τα πολύ σοβαρά, για Γ1, ορθογραφικά λάθη. Στην περίπτωση επεικούς βαθμολόγησης το αποτέλεσμα θα ήταν διαφορετικό. Δηλαδή ο μεγαλύτερος παραδεκτός βαθμός γι' αυτό το γραπτό, που δεν έτυχε να είναι από αυτά που έλεγα στο φάκελο όπου ανήκε, θα ήταν το 11. Ο μικρότερος παραδεκτός βαθμός θα ήταν, κατά την άποψή μου και με βάση τα κριτήρια και το έντυπο, το 8. Με αυτό το παράδειγμα δόθηκε η ευκαιρία να γίνει φανερό ποια είναι η μέγιστη ανεκτή διαφορά σε ειδικές περιπτώσεις, όπως αυτό το γραπτό. Μια και έγινε αναφορά σε αυστηρή και επεικική δυνατή βαθμολόγηση του ίδιου γραπτού, πρέπει να δηλωθεί ότι η οδηγία προς τους βαθμολογητές είναι να εκμεταλλεύονται το αποδεκτό όριο επείκειας για τα γραπτά των δύο πρώτων επιπέδων και το αποδεκτό όριο αυστηρότητας για το τελευταίο. Κατά συνέπεια, η βαθμολογήτρια εδώ ακολούθησε σωστά τις οδηγίες που είχε.

L'inverno precedente mio fratello è andato a Cos, un isola greca, che si trova al sud-orientale. Lui aveva alcuni affari e doveva stare a Cos circa un anno. Quando mi telephera mi diceva continuamente : «Ma che bella isola è Cos!» Mi piacono molto le isole ma avevo pocco tempo e non potevo andarci.

Alla fine ho trovato una settimana, dopo l'esami di amissione che ho dato in Italia, e sono andata a Cos. Ho preso la nave dal Pireo, ma purtroppo faceva dodici ore. Il viaggio non era buono perché il vento era forte e il mare non era calma. Sulla nave non c'erano molti ragazzi e ho dimenticato di comprare alcune riviste , la situazione era noiosa e ho dormito. Dopo le dodici ore sono arrivata a Cos, era mezzanotte e mio fratello non c'era lá. I tassisti erano pocchissimi rispetto alla gente della nave. Ho preso i miei baggagli e ho telephonato a mio fratello. Lui è venuto subito e fortunatamente siamo andati a casa-sua.

Il giorno dopo volevo molto vedere l' isola , sono andata al centro, ma c'erano troppi turisti e il traffico era come ad Atene. È un dato di fatto che la rete stradale è incapace di contenere l'intenso traffico estivo e il risultato è un gran confusione . Ho preso l'autobus perché volevo andare al mare. Quando sono arrivata ,non potevo credere quello che vedevo, tutta la spiaggia era piena di turisti e il mare piena di rifiuti. In quel tempo ho pensato che la gestione del flusso turistico a Cos è irrazionale. Ho preso da sole per un ora e sono ritornato senza nuotare affato. A casa mio fratello guardava la T.V. quando ho visto gli ho detto che Cos non mi piaceva , invece volevo ritornare subito ad Atene

Dopo il pranzo volevo dormire e sono andata alla camera da letto. Cercavo di dormire un ora ma era impossibile , il rumore era intenso perché mancava la

*benchè minima atterzione alle esigenze del turista alla ricerca di un 'po di pace e di riposo.
(continua)*

Καθόλου ικανοποιητικό δε θεωρήθηκε το παρακάτω γραπτό, που βαθμολογήθηκε με 3. Η μεγάλη του έκταση και η ύπαρξη ορισμένων σημείων όπου είναι κατανοητό τι λέει ο συντάκτης, οφείλονται στο γεγονός ότι η οδηγία του εναλλακτικού θέματος Α (το ίδιο ισχύει και για το Β) του επιπέδου αυτού ήταν εκτενής και ο υποψήφιος, όπως και αρκετοί άλλοι, την αντέγραψε. Σε τέτοιες περιπτώσεις, το αντιγραμμένο κείμενο δε λαμβάνεται υπόψη από το βαθμολογήτη.

Cos 25 Maggio 2007.

Gentile signore,

Io scrivo per una bene relazione della mia vacanza della quale sottolineerai. Soprattutto gli aspetti negativi. La gestione del fluso turistico a Cos è irrazionale, perchè i troppi turisti in un lasso di tempo troppo limitato. I molti turisti --(δύο γράμματα δεν αναγνωρίζονται) nno a problema, perchè l'isola della Cos aveva molto la gente è turista non può ! Fare bene la vacanza è per passare quieto. I quatini invece è gentile

Con questituristi .L'isola perchè aveva granda traffico non gli piace. Ancora, gli piace l'acqua non molto bene la questa isola, come l'alta che abbiano ia problema. Glè turisti vendono la stradale è incapace è un fenomeno la giusto della Cos. Ancora, la stradale aveva non bene le strade Con le macchine. Gli altri negativi dimenticano molto tempo della questa isola L'estivo, bisogna a questa aveva di i molti turisti essere capace per questi, non dimenticano di questa cose Bisogna la prende metra per questaperi turisti aumentano il oggi giorno, l'estate per la vacanze. Ancora, manca la benchè minima attenzione alle esigenza del turista alla ricerca di un'po di pace e di riposo.

Altre di queste che scriva un breve relazione : per reallizzano di questo isola è tu hai ventuto.

Με την ευκαιρία του τελευταίου αυτού γραπτού, πρέπει να επισημανθεί ότι δεν ανήκει στις σπάνιες περιπτώσεις. Ένα μη αμελητέο ποσοστό των γραπτών έχει τόσα λάθη που είναι σχεδόν αδύνατο να καταλάβει κανείς τι θέλει να πει ο συντάκτης. Εδώ έχει ευθύνη ο καθηγητής που αποδέχεται την ιδέα του υποψηφίου ή και τον προτρέπει να θέσει υποψηφιότητα για την απόκτηση ενός πιστοποιητικού γλωσσομάθειας. Έχουν διατυπωθεί σχόλια για τα υψηλά ποσοστά αποτυχίας στα ιταλικά του ΚΠΓ, συγκριτικά με τα ποσοστά αποτυχίας, για παράδειγμα, στα γερμανικά. Έχω την πεποίθηση ότι η διαφορά δεν προκαλείται από τη δυσκολία των θεμάτων ή την αυστηρότητα των βαθμολογητών της ιταλικής, αλλά, κυρίως, από τη λανθασμένη επιλογή επιπέδου στο οποίο στέλνεται να εξεταστεί ο υποψήφιος.

Η οποιαδήποτε προσπάθεια, επομένως, ετοιμασίας οργάνων ακριβείας για βαθμολόγηση της παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου «σκοντάφτει», αν η ετοιμασία των εξεταζομένων είναι ανεπαρκής: είτε λόγω της ψευδούς εντύπωσης ότι η ιταλική είναι

εύκολη γλώσσα για τους Έλληνες, είτε λόγω του μικρού ειδικού βάρους αυτής της γλώσσας στη σημερινή ελληνική (αλλά και ευρωπαϊκή) κοινωνία.

5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Παράλληλα με την παρουσίαση της διαδικασίας, των κριτηρίων και των παραδειγμάτων βαθμολόγησης των γραπτών, είχα την πρόθεση να καταγράψω σε αυτή την τελική αναφορά και έναν αριθμό από λάθη γραμματικά και επιλογής λέξεων ή εκφράσεων τα οποία εμφανίστηκαν πολύ συχνά, έτσι ώστε να βοηθηθούν οι καθηγητές στη διδασκαλία. Η έκταση, όμως, που λογικά πρέπει να έχει μια τέτοια αναφορά, αλλά και ο χαρακτήρας δεν ταιριάζουν για κάτι τέτοιο, αφού το παρόν κείμενο θα έπαιρνε μορφή επιστημονικού συγγράμματος.

Η χρήση των εντύπων βαθμολόγησης γραπτού, από ένα δείγμα 47 καθηγητών ιταλικής, με κάνει να πιστεύω πως είναι πολύ χρησιμότερα και λειτουργικά. Μια διαφορά δύο, ή ακόμη και τριών, μονάδων προς τα επάνω ή προς τα κάτω είναι, βέβαια, αποδεκτή. Θα ήταν τεράστιο επίτευγμα η κατασκευή ενός εντύπου και η διατύπωση τόσο σαφών κριτηρίων μετατροπής ποιοτικών, γλωσσικών, δεδομένων σε ποσοτικά δεδομένα, σε βαθμολογία, με απόλυτα αξιόπιστο τρόπο.